

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету Рижак Л.В.

.. 29 .. вересня 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

галузі знань	03 Гуманітарні науки
спеціальності	035 Філологія
спеціалізації	035.05 Романські мови та літератури (переклад включно)
освітньо-професійної програми	Французька мова та література
факультету	іноземних мов

Кредитно-модульна система
організації навчального процесу

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія» для студентів» для студентів за спеціальністю 035 Філологія; спеціалізацією 035.05 Романські мови та літератури (переклад включно), - 2018 р. - 22 с.

Розробник: Сафонік Лідія Миколаївна, доцент, доктор філософських наук
(вказати повне ім'я, по батькові, науковий ступінь та звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії

Протокол від. «29» серпня 2018 року № 1

/ Завідувач кафедри філософії (Карась А.Ф.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

«29» серпня 2018 року

Схвалено Вченою радою філософського факультету

Протокол від «29» вересня 2018 року № 221/7

Голова (Рижак Л.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

«29» вересня 2018 року

1.Опис навчальної дисципліни “Філософія”

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки (шифр, назва)	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність 035 Філологія (шифр, назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1	Спеціалізація 035.05 Романські мови та літератури (переклад включно)	3-й	
		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин – 90		V-й	
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	16 год.	
		<i>Семінарські</i>	
		16 год.	
		<i>Самостійна робота</i>	
		58 год.	
		ІНДЗ:	
		Вид контролю:	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання 3 :2

2.Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: Сприяти формуванню критичного мислення, комунікативної взаємодії й взаємодопомоги, творчий підхід до вирішення завдань та викликів сьогодення.

Завдання: Розвинути здатність до теоретичного мислення, сприяти формуванню загальної культури особистості, ознайомити майбутнього спеціаліста з широким колом філософських напрямів, принципів і понять, збагатити його суспільно-політичну ерудицію. Формувати методологічну основу для інтегрального підходу до вивчення як загальнонаукових, так і спеціальних дисциплін.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

ЗНАТИ:

- специфіку філософського знання та його структуру;
- спільні та відмінні риси філософії, релігії та міфології;
- спільні та відмінні риси філософії та науки;
- спільні та відмінні риси класичної, некласичної та постнекласичної філософії;
- основоположні функції філософії;
- процес формування понятійного мислення;

- класичні та некласичні онтологічні парадигми;
- особливості сенсорозуміння й смислоконституювання у сучасну добу;
- особливості антропологічної традиції;
- стан сучасної гуманітаристики;
- постколоніальні студії;
- філософські підходи до аналізу сучасного суспільства;
- парадигми соціальної філософії;
- природу маніпулятивних технологій;
- парадигми культуро-цивілізаційного поступу людства.

УМІТИ:

- працювати з літературою, зокрема філософською (енциклопедіями, словниками, монографіями, науковими статтями, віртуальними джерелами);
- критично мислити, розвивати гнучкість мислення, послідовно та аргументовано розкривати свою позицію;
- застосовувати категоріальний апарат, зокрема філософський в процесі прийняття рішень та визначенні оптимальних шляхів їх ефективної реалізації;
- формулювати на теоретичному рівні світоглядні проблеми та здійснювати пошук шляхів їх розв'язання;
- аргументувати свою світоглядну позицію;
- чітко висловлювати думки в процесі спілкування;
- аналізувати буттєві проблеми на теоретичному рівні;
- застосовувати філософську методологію до розв'язання екзистенційних проблем;
- свідомо використовувати гносеологічні моделі у фаховому пізнанні;
- свідомо застосовувати філософську методологію інтерпретації у фаховій діяльності;
- критично мислити, переосмислювати особистісні цінності;
- аналізувати та розуміти значення своєї фахової діяльності для національного відродження України;
- бачити перспективи культуро-цивілізаційного поступу України.

3. Програма навчальної дисципліни

Філософська думка в контексті культурно-історичного поступу

Тема 1. ФІЛОСОФІЯ У СВІТЛІ СУЧАСНОЇ ДОБИ.

Передумови виникнення філософського знання. Визначення філософії. Основні підходи до визначення філософії: світоглядний, предметний, етимологічний, аксіологічний, семіотичний.

Філософія і мудрість. Характерні риси філософського мислення. Специфіка предмету філософії та його історична еволюція. Епістемний та софійний спосіб буття філософії. Науковий статус філософського знання. Особливості софійного способу буття філософії.

Структура філософського знання. Класична, модерна та постмодерна парадигми філософування.

Філософія і наука: спільні та відмінні риси. Класична, некласична та постнекласична філософія: компаративний аналіз. Філософські та наукові методи.

Функції філософії: світоглядна, методологічна, критична, комунікативна, прогностична. Гуманістичний дух філософії. Значення філософії для людини.

Філософія в контексті культури. Глобальні проблеми людства як виклик перед сучасною філософією.

Тема 2. БУТТЯ СВІТУ, БОГА ТА ЛЮДИНИ В АНТИЧНІЙ ТА СЕРЕДНЬОВІЧНІЙ ФІЛОСОФІЇ

Особливості античної “софійності” як передумови європейського світогляду. Космоцентризм давньогрецької філософії. Різновиди моністичних учень у досократівській філософії. Тлумачення універсальної основи світу в Мілетській школі. Геракліт як виразник переходу від міфологічного світосприймання світу до філософського. Вихідні принципи філософії Геракліта: панта рей; Бог-вогню; принцип Логосу як вогню, бога, знання, закону. Проблеми сталості та розумного порядку Всесвіту (Парменід). Натуралістична концепція дійсності (Демокрит та школа атомістів). Апорії Зенона: до парадоксів концепції руху. Символіка чисел у піфагорійців як шлях до теоретичного філософського світогляду. Вчення про буття в Елейській школі. Класична антична філософія: основні філософські орієнтири. Парадигма “людини як міри всіх речей”.

Онтологічний дуалізм Платона та Аристотеля. Вчення про ідеї та людину в Платона. Дуалізм душі і тіла. Теорія анамнези. Теорія чотирьох цнот та концепція любові. Доктрина неоплатонізму в історії філософії. Філософія Аристотеля: предмет, вчення про причини, телеологізм. Гіломорфізм – дуалізм матерії та форми. Космологічне пояснення першопричини. Три види душі. Евдеймонія як найвище добро людини. Естетичні аспекти філософії Аристотеля: мімезис та катарсис.

Соціально-політичні ідеї Платона та Аристотеля. Суспільно-політична модель ідеального державного устрою в Платона. “Людина як політична тварина” та поняття “доброго громадянина” у Аристотеля.

Еллінська філософія. Обґрунтування внутрішньої свободи людини та її щастя у стоїків (Сенека), епікурейців (Епікур), скептиків (Пірон), кініків (Діоген). Морально-етична проблематика долі людини в Стародавньому Римі (Цицерон, Марк Аврелій).

Теоцентризм як духовна парадигма середньовічного світогляду. Монотеїстична суть Біблії та християнська аксіологія. Природа і людина як витвір Бога. Християнство як релігія любові, добра і правди. Витоки середньовічної філософії. Християнізація платонізму та християнський аристотелізм. Ірраціоналізм християнського містицизму.

Особливості гностичних та маніхейських поглядів про божественну, філософську й людську правди (Оріген, Псевдо-Діонісій Ареопагіт, Боецій).

Патристика та її проблематика. Філософія неоплатонізму про субстанцію: Єдине, Розум, Світову душу. Вчення про душу та шлях пізнання істини в А. Августина. Філософське вчення св. Августина про душу та шлях пізнання істини. Співвідношення вічності і часу. Історія суспільства як моральна еволюція. Проблема свободи й призначення людського життя.

Риси та основна проблематика схоластичної філософії. Загальна характеристика філософської проблематики у вченнях Ансельма Кентерберійського, Росцеліна, Абеяра, Еріугени, Авероеса, Дунса Скота, В. Окама. Полеміка навколо універсалій. Реалізм і номіналізм. Теоцентризм схоластики Т. Аквінського. Істини розуму та істини об’яву. Філософія як “служниця теології”. Логічний доказ існування Бога. Мораль і моральність у Томістичній етиці.

Антропоцентризм філософії Відродження. Гуманізм і проблема індивідуальності. Людина як творець самої себе. Вчення про гідність людини у ренесансних гуманістів-філософів (Данте, Л. да Вінчі, М. Фічіно, Е. Роттердамський, М. де Монтень, Н. Макіавелі). Ідея гармонії духу та тіла. Ідеї природного права та права на сумнів. Науково-філософські змісти пантеїзму Н. Кузанського та Дж. Бруно. Поступ науки від геоцентризму до геліоцентризму. Філософський зміст відкриттів Г. Галілея та Н. Коперника.

Тема 4. ПРОБЛЕМА СУБСТАНЦІЇ ТА АБСОЛЮТУ У НОВОЧАСНІЙ ФІЛОСОФІЇ. ГНОСЕОЛОГІЧНІ ПАРАДИГМИ НОВОЧАСНОЇ ФІЛОСОФІЇ

Вплив науки на формування світоглядної парадигми ХУІІ ст. Гносеологія та її проблематика. Конститування гносеології в добу Нового часу. Пізнання як віддзеркалення. Емпіризм Ф. Бекона.

Гносеологічний оптимізм і гносеологічний скептицизм. Раціоналізм Р. Декарта. Наука та філософська проблематика. Пошуки ефективного методу пізнання. Індуктивний метод Ф. Бекона. Дедуктивний метод Р. Декарта.

Теоретико-пізнавальні позиції Ф.Бекона: практичне ставлення до науки, теорія “привидів”. Генетичний емпіризм Дж. Лока: емпіричне походження знання, два види досвіду, властивості речей. Радикальний сенсуалізм Дж. Берклі. Скептицизм Д. Г'юма: критика причинності та субстанції.

Гносеологія І. Канта як спроба синтезу емпіризму і раціоналізму. Пізнання як творча конструююча діяльність свідомості. І. Кант про здатності людського пізнання. Принцип апріоризму у пізнанні. Вчення про “феномен” і “ноумен”. Антиномічна сутність людського розуму. І. Кант про межі наукового пізнання. Свобода та “категоричний імператив”.

Онтологічні парадигми в новочасній філософії: монізм, дуалізм, плюралізм. Вчення про субстанцію Р. Декарта, Б.Спінози. Дуалізм Р. Декарта у вченні про дві субстанції. Проблема гармонізації світу. Післякартезіанські інтерпретації проблеми субстанції. Оказіоналізм Мальбранша. Монадологія Г. Ляйбніца. Французький матеріалізм XVIII ст. та його риси. Д. Дідро, К. Гельвецій, П. Гольбах. Матеріалізм Т. Гоббса. Космогонічна гіпотеза І. Канта.

Інтерпретація Абсолюту в німецькій філософії XIX ст. Панлогізм філософської системи І. Гегеля. “Філософія духу” у розумінні І. Гегеля. Абсолютна ідея як рушій розвитку. Категорії як найважливіші характеристики Абсолюту. Діалектичний метод та його принципи. Філософія ірраціоналізму як опозиція раціоналізму. Ф. Шелінг. Основні натурфілософські ідеї Ф. Шелінга.

Тема 5. ФІЛОСОФІЯ У КОНТЕКСТІ ДУХОВНОЇ СИТУАЦІЇ XIX-XXI СТОЛІТТЯ.

Періодизація розвитку сучасної західної філософії. Основні напрямки та їх представник. Специфіка та особливості філософії XX сторіччя. Основна проблематика. Філософія життя. Ірраціональне тлумачення Абсолюту в філософії А. Шопенгавера. Вчення Ф.Ніцше про волю до влади й надлюдину. Ідеї А. Берсона про творчу еволюцію.

Позитивізм, неопозитивізм та постпозитивізм. Основні представники та проблеми. Прагматизм як філософська течія. Причини виникнення вчення про істину.

Екзистенціалізм. Течії екзистенціалізму та їх представники. Вчення про екзистенцію та її структуру. Поняття «погранична ситуація». Вчення про свободу волі людини.

Релігійна філософія. Неотомізм. Основні представники та особливість їх філософії. Вчення П'єра Тейяра де Шардена про еволюцію.

Фрейдизм та неофрейдизм. Основні представники та специфіка їх вчення. Вчення про структуру психічно-духовної організації людини.

Струкуралізм та герменевтика. Представники, причини виникнення та особливості їх філософії.

Пост- модернізм. Представники, особливості постмодерної філософії.

Тема 6. ФІЛОСОФСЬКІ ТРАДИЦІЇ В УКРАЇНІ

Філософська думка в добу Київської Русі: витоки та особливості філософування. Роль християнства у становленні філософської думки. Поняття філософії у киево-руській культурі. Натурфілософська, гносеологічна та морально-етична проблематика у пам'ятках Київської Русі.

Діяльність письменників-гуманістів. Ю. Котермак, С. Оріховський. Вплив ідей італійського гуманізму, Реформації та контрреформації на духовні процеси в Україні. Філософська та культурна діяльність братських шкіл. Брати Зизанії, Ю. Рогатинець, Й. Борецький. Філософський і соціальний зміст полемічної літератури. М. Смотрицький, З. Копистенський, І. Вишенський, П. Скарга. Історіософські та морально-етичні погляди П. Скарги та І. Вишенського.

Професійна філософія в Україні: аристотелізм і неоплатонізм. Філософські курси професорів Києво-Могилянської Академії: зміст та проблематика. Освіта в Києво-Могилянській академії як

розвиток традиції культурницької діяльності братських шкіл. Філософські курси професорів Києво-Могилянської академії. Питання натурфілософії, логіки, метафізики та етики. Т.Прокопович, С.Яворський, Г.Кониський.

Філософія “серця” Г. Сковороди. Вчення про “три світи” і “дві натури”. Поняття “серця”. Етична концепція “зрідненої праці” та “нерівної рівності”. Кордоцентрична філософія П. Юркевича.

Тема 7. НЕКЛАСИЧНА ОНТОЛОГІЯ ТА ЇЇ ПРОБЛЕМАТИКА

Буття як гранично широке поняття про існування. Світ як система буття людини. Виникнення і внутрішня логіка проблеми буття. Філософська теорія буття (онтологія) в її історичній генезі. Роздуми про світ, його існування, життя і смерть та їх значення в людському житті. Проблема вічності світу, його кінечності і нескінченності. Типи філософських онтологій, онтологізм та суб’єктивізм.

Буття – абстрактна визначеність суцього, що збігається з гранично загальним відношенням людини до світу. Категорія буття, її смисл і специфіка та місце в структурі філософського знання. Буття як реальність і абстракція. Буття світу як основа і пердумова його єдності. Буття і дійсність. Буття як універсум.

Відкритість буття і його суперечливий характер. Проблема множинності світів. Основні форми буття. Буття речей, процесів, станів, природи. Буття і сутність. Буття людини та його специфіка. Буття як людська дійсність. Буття як мислення, буття та ідеальне. Поняття духовного буття.

Тема 8. ФІЛОСОФІЯ ЛЮДИНИ Й ФІЛОСОФСЬКА АНТРОПОЛОГІЯ

Філософська антропологія та філософія людини: проблема взаємозв’язку. Людина як космічний феномен. Антропокосмізм як ідея сполученості людини з Всесвітом. Теорії походження людини. Визначення поняття “людина”. Природа і сутність людини. Протиріччя буття та небуття - вихідна проблемна ситуація для людини. Життя і смерть як філософське питання. Проблема евтаназії.

Єдність та багатоманітність людського буття. Духовні виміри людського буття. Свобода, комунікація та історичність як феномени людського буття. Свобода та відповідальність як феномени людського буття. Гра як фундаментальна характеристика людського буття. Основні феномени людського буття. Модуси людського буття. Відчуження як стан людського буття.

Проблема сенсу людського існування. Трансцендування як фундаментальна людська здатність.

Предмет філософської антропології. Основні напрями та їх представники. Специфіка й особливості англо-американської, німецької та французької філософської антропології. Проблема систематизації філософської антропології.

Основні антропологічні концепції у історико-філософському розвитку. М. Шелер про типи антропологічних концепцій. Основні методи та принципи антропологічного дослідження.

Антиномічність людського буття. Перспективи розвитку філософської антропології.

ТЕМА 9. СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ: КЛАСИЧНИЙ ПІДХІД І НЕКЛАСИЧНІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

Предмет соціальної філософії. Соціальна філософія та соціологія: відмінності. Класична і некласична парадигми розуміння соціальних процесів.

Суспільний прогрес. Формаційний, цивілізаційний, технократичний та інформаційний підходи до його розуміння.

Поняття суспільного розвитку та його критерії. Характерні риси екологічної парадигми та її відмінність від класичної (детерміністичної).

Поняття громадянського суспільства, його структура та проблеми становлення. Обґрунтування суверенітету людини, як громадянина. Т. Гобс, Дж. Лок. Природа та сутність соціальних законів і людських взаємин у французькому просвітництві. Теорія “суспільного договору”, правової держави та громадянського суспільства. Роль природної обдарованості та виховання у розвитку людини. Ш.Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо, Ф. Вольтер.

Грамадянське суспільство і держава як складові смислової структури суспільства. Природа і сутність громадянського суспільства. Природа і сутність тоталітаризму. Причини виникнення тоталітарних режимів. Поняття громадянського суспільства, його структура та проблеми становлення в Україні

Специфіка соціальної філософії. Позитивістський підхід до осмислення суспільства. Соціальні спільності людей та співвідношення їх інтересів в суспільному розвитку. Нація в структурі суспільства. Проблема націоналізму.

Відкрите суспільство, демократія і тоталітаризм в трактуванні К. Попера. К. Попер “Відкрите суспільство та його вороги”. Структурно-функціональний підхід до розуміння суспільства Е. Дюркгайм. Інтерпретація суспільного поступу в філософії Х. Ортеги-і-Гасета.

Сутність і значення комунікації у процесі становлення людського співбуття. Суспільство як результат співбуття людей. Коезистенція як основа співтовариства людей. Сутність суспільного буття у марксистській традиції.

Мова як універсальний засіб здійснення людського буття. Заслуга комунікативної філософії у дослідженні умов здійснення достойного співбуття людей. Індивідуальне та соціальне в людському бутті. Сутність індивідуального. Індивід, індивідуальність, особа. Юрба як соціальне поняття.

ТЕМА 10. ФІЛОСОФІЯ ІСТОРІЇ

Історичність людського буття. Історичність як суттєва ознака структурування буття у часі.

Сутність історичності. Історія як утілення історичності людського буття. Значення терміну “історія”. Необхідність історії. Підходи до аналізу історії. Роль пам'яті в історичному процесі.

Історія як світ. Людський вимір історії. Минуле, сьогодення, майбутнє в історичному розвитку. Сутність і роль традиції. Людиновимірність історії та історичність людини: їх взаємовідповідність як дійсна умова достотності людського буття. Ідеї унікальності історичних явищ. Унікальне та універсальне. Поняття долі. Дві форми спричинення подій в історії: теологічна і наукова. Способи включення людини в історію. Громадянство і громадськість.

Проблеми сенсу історії й сучасна соціальна стратегія. Форми розуміння і переживання історії. Ідея прогресу. Проблема насильства в європейській культурі. Два підходи ставлення до насильства в європейській культурі. Внутрішні суперечності ідеї прогресу.

Свобода як вияв сенсу історії. Сутність та природа солідарності. Поняття “соціальна демократія”. Ненасильство як метод творення історії. Історичні імперативи сьогодення.

ТЕМА 11. ФІЛОСОФІЯ КУЛЬТУРИ І ЦИВІЛІЗАЦІЇ

Поняття культури. “Культура” і “натура”. Основні суперечності культури як онтологічної реальності. Сутність і призначення культури. Імперативи культури. Культура як світ. Визначення реальних умов буття культури. Функції культури.

Культура і антикультура. Основні принципи антикультури. Свобода як основи розвитку культури. Становлення нового образу світу й людини в сучасній культурі. Сутність поняття “сучасна культура”. Культура і цивілізація. Смислові складові цивілізації. Типи цивілізації. Сутність техногенної цивілізації.

Нелінійне мислення як стрижень нового світорозуміння. Відкритість культури і філософії.

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософія, її предмет та науковий статус.	2
2	Буття світу, Бога та людини в античній філософії та середньовічній філософії.	2
3	Проблема субстанції та абсолюту у новочасній філософії. Гносеологічні парадигми новочасної філософії	2
4	Філософія у контексті духовної ситуації ХІХ-ХХІ століття.	2
5	Філософські традиції в Україні	
6	Некласична онтологія та її проблематика.	2
7	Філософія людини й філософська антропологія	
8	Соціальна філософія: класичний підхід і некласичні інтерпретації суспільства	2
9	Філософія природи та глобалізаційні проблеми розвитку людства	2
Разом		16

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Термінологічний словник. Конспект оригінальних текстів: Кемп П. <i>Переосмислення філософії як сили слова</i> // Вісник Львівського університету. Серія: філософські науки. – Львів, 2008. - № 11. – с. 7-14.	7
2	Тема 2. Термінологічний словник. Конспект оригінальних текстів: Платон. <i>Апологія Сократа</i> // Рижак Л. Філософія як рефлексія духу : хресто-матія. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2015. – С. 76–91.	7
3	Тема 3. Термінологічний словник. Конспект оригінальних текстів: Аврелій Августин. <i>Аналіз поняття часу</i> // Рижак Л. Філософія як рефлексія духу : хресто-матія. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2015. – С. 105–124.	7
4	Тема 6. Термінологічний словник. Конспект оригінальних текстів: Рене Декарт. <i>Розмисел п'ятий. Розмисел шостий</i> // Рижак Л. Філософія як рефлексія духу : хресто-матія. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2015. – С. 125–141.	7
5	Термінологічний словник. Конспект оригінальних текстів: А. Камю. <i>Міф про Сізіфа. Есе про абсурд.</i> Фрідріх Ніцше. <i>Так казав Заратустра</i> // Рижак Л. Філософія як рефлексія духу : хресто-матія. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2015. – С. 306–325.	8
6	Термінологічний словник. Конспект оригінальних текстів: Григорій Сковорода. <i>Вхідні двері до християнського доброчестя ноосферу. Розмова, що називається алфавіт, або буквар миру</i> // Рижак Л. Філософія як рефлексія духу : хресто-матія. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2015. – С. 180–193. Панфіл Юркевич. <i>Серце та його значення в духовному житті людини за</i>	7

	<i>вченням слова Божого ноосферу</i> // Рижак Л. Філософія як рефлексія духу : хрестоматія. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2015. – С. 194–203. О. Забужко. Філософія і культурна притомність нації	
7	Термінологічний словник. Конспект оригінальних текстів: М. Гайдегер. Буття в околі речей. Хосе Ортега-і-Гасет. Навала мас // Рижак Л. Філософія як рефлексія духу : хрестоматія. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2015. – С. 353–381. Карл Попер. Метод Маркса // Рижак Л. Філософія як рефлексія духу : хрестоматія. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2015. – С. 326–352. Анатолій Карась. Інтерпретація громадянського суспільства в ХХ ст. // Рижак Л. Філософія як рефлексія духу : хрестоматія. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2015. – С. 382–405.	8
8	Тема 11. Термінологічний словник. Конспект оригінальних текстів: М. Кайку. Межі майбутнього. Самуел Гантінгтон. Риси західної цивілізації // Рижак Л. Філософія як рефлексія духу : хрестоматія. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2015. – С. 496–508. Йонезі Масуда. Комп'ютона // Рижак Л. Філософія як рефлексія духу : хрестоматія. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2015. – С. 469–495.	7
	Разом	58

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

1. Чим відрізняється філософське знання від наукового на рівні предмету, методу, способів аргументації?
2. Які актуальні проблеми розвитку людства вимагають філософського осмислення?
3. Визначте функції філософії. Які функції філософії найбільш затребувані у сучасному світі?
4. Визначте способи буття філософії. Визначте суттєві їх відмінності.
5. У чому полягають особливості міфологічного світосприймання і мислення? Чи можна говорити про міфологічне світосприйняття дійсності у ХХ столітті?
6. Яким є становище релігії у сучасному світі? Що таке «секулярна доба». (Ч. Тейлор «Секулярна доба»)
7. Яку структуру має філософське знання?
8. Чим відрізняються класична, модерна та постмодерна парадигми філософування?
9. Прокоментуйте визначення філософії за ЮНЕСКО: «Філософія – це наука (у широкому значенні слова), яка торкається універсальних проблем людського буття та існування, і вчить людину критично мислити».
10. Назвіть періоди формування, розвитку, занепаду античної філософії та основні філософські школи та їх персоналії.
11. Які філософські школи і філософи приймали за основу розвитку світу єдине начало, а які множинне?
12. Поясніть вислів Геракліта: «Все тече, все змінюється».
13. Дайте порівняльний аналіз світогляду Сократа і софістів.
14. Як Ви розумієте слова Сократа: «Знай самого себе».
15. Визначте філософські смисли праці Платона «Апологія Сократа». Чому афіняни стратили Сократа?
16. Окресліть відмінність морально-етичної концепції кіренаїків й епікурейців?
17. Чому Арістотель заявив: «Платон мені друг, але істина дорожча». У чому полягає відмінність Платонівської та Арістотелівської філософії.
18. Порівняйте між собою суспільно-політичне вчення Платона і Арістотеля.
19. Порівняйте філософію античної Греції і еліно-римську філософію.

20. У чому сутність «філософії життєвої мудрості»?
21. Поясніть вислів: «Мудрого життя веде, а дурного волочить». Кому належать ці слова?
22. Представниками якого філософського напрямку є Епікур і Лукрецій Кар? У чому його суть?
23. Назвіть періоди розвитку середньовічної філософії.
24. Проаналізуйте особливості апологетики? У яких формах вона існує?
25. Проаналізуйте особливості патристики? У яких формах вона існує?
26. У чому полягає особливість схоластики? Яких ви знаєте видних схоластів?
27. У чому полягає суть суперечки між номіналістами і реалістами? Назвіть представників номіналізму і реалізму.
28. Як ви розумієте твердження Августина Аврелія “Вірую, щоб знати” і Ансельма Кентерберійського “Я прагну знати, щоб вірувати і вірувати, щоб знати”?
29. Як ви проаналізуєте твердження про доповнювальність віри і розуму Томи Аквінського?
30. Вкажіть п’ять доказів існування бога Аквіната.
31. У чому полягають основні здобутки середньовічної філософії.
32. Назвіть період розвитку філософії доби Відродження? Чому цей період розвитку філософії називається добою Відродження і Гуманізму? Назвіть основних представників філософії Відродження.
33. У яких країнах спостерівся яскравий спалах, тенденції до відродження? Відродження чого?
34. Вкажіть особливості і специфіку філософії доби Гуманізму. Якою за характером є філософія Відродження?
35. На боці якої життєвої позиції ви стоїте - Джордано Бруно чи Галілео Галілея? Обґрунтуйте свою позицію.
36. Як ви розумієте закон співпадання максимуму і мінімуму Миколи Кузанського?
37. У чому сутність теорії Миколи Кузанського про «вчене незнання».
38. Як ви думаєте чому багато відкриттів і винаходів Леонардо да Вінчі були не визнані його епохою.
39. Яка епоха вам ближча за способом світобачення і світорозуміння - антична, середньовічна чи Відродження. Обґрунтуйте своє рішення?
40. Назвіть соціально-економічні, культурні підстави з’яви філософії Нового часу.
41. Вкажіть періодизацію розвитку філософії Нового часу? Чому ця філософія називається філософією Нового часу? Які країни світу репрезентують розвиток філософії Нового часу? Назвіть представників філософії Нового часу?
42. Які два методологічно-філософські напрямки властиві цій філософії? Назвіть їх представників?
43. У чому полягає сутність суперечки між емпіриками і раціоналістами?
44. Дайте порівняльний аналіз вчення про субстанцію Рене Декарта, Бенедикта Спінози, Готфріда Ляйбніца.
45. Дайте порівняльний аналіз теорії пізнання і основ можливості пізнання Рене Декарта і Джона Лока.
46. Назвіть причини хибності людського пізнання, на які вказує Френсіс Бекон.
47. Що таке «чистий розум», згідно І. Канта. Яка відмінність між апостеріорним й апіорним знанням?
48. Як можливе теоретичне знання, згідно І. Канта.
49. Чи є апіорні форми розуму, згідно І. Канта. Чи можлива філософія, згідно І. Канта
50. Чому І. Канта певним чином називають агностиком?
51. Що таке антиномії, згідно І. Канта? Як І. Кант вирішує антиномічність пізнання.
52. У чому полягає «коперніканський переворот Канта» у теорії пізнання.
53. У чому недоліки «морального імперативу Канта».
54. Як на вашу думку, у чому полягає велика заслуга І. Канта перед людством?
55. Назвіть основні філософські напрямки та їх представників сучасної західної філософії.
56. Проаналізуйте специфіку і особливості раціонального та ірраціонального способів мислення.

57. У чому суть песимізму А. Шопенгауера? Які шляхи переборення песимізму пропонує А. Шопенгауер?
58. Як ви розумієте ніцшеанське поняття “надлюдина”.
59. Чи має сенс філософія позитивізму? Які ви знаєте сучасні модифікації позитивізму?
60. Які соціокультурні фактори стали передумовою виникнення у ХХ столітті екзистенційного напрямку у філософії?
61. В чому суть передекзистенціалізму С. К’єркегора? Що таке його «діалектика непрямого повідомлення»?
62. Чому С. К’єркегора називають «данським Сократом»? Відповідь обґрунтуйте.
63. Охарактеризуйте «стадіальну концепцію» С. К’єркегора.
64. Що таке “екзистенція” у новітній семантиці даного поняття? Як співвідносяться між собою поняття “екзистенція” та “есенція”?
65. Чому екзистенціалісти говорять про трагізм (абсурдність) життя? В якому сенсі людська екзистенція є невичерпною?
66. В чому полягає специфіка Гайдегерової філософії?
67. На що звертає увагу фрейдизм і неофрейдизм?
68. З якими процесами у пізнанні пов’язане виникнення структуралізму і герменевтики?
69. Окресліть особливості постмодерної філософії.
70. У чому вбачає Т. Шевченко смисл української історії?
71. У чому полягає суть поступу згідно І. Франка.
72. У чому полягає суть філософської української національної ідеї?
73. У чому суть концепції ліберального націоналізму?
74. У чому вбачає Д. Донцов суть „духу нашої давнини”?
75. Як розуміє Д. Донцов причини того, що „спустошена земля наша”?
76. Які типи української людини виділяє М. Шлемкевич?
77. Чому Д. Чижевський вважає, що ще рано писати історію української філософії?
78. Для чого українському суспільству потрібна нова система вартостей?
79. Чим відрізняються класичний та некласичний підходи до розуміння проблеми буття?
80. Як Ви розумієте категорії «буття», «сущє», «субстанція», «сутність». Чому М. Гайдегер говорить про «забуття буття»?
81. У чому сутність поняття «фундаментальна онтологія» у М. Гайдегера?
82. Як М. Гайдегер тлумачить поняття «екзистенційна аналітика» Dasein?
83. Як Ви розумієте вислів Ж.-П. Сартра „Людина несе тягар буття на своїх плечах”?
84. Охарактеризуйте сучасну наукову картину світу?
85. Що таке синергія, точка біфуркації, флуктуація?
86. Які головні риси глобалізації за Т. Фрідменом?
87. З якими глобальними проблемами людство ввійшло у ХХІ століття?
88. Які глобальні екологічні проблеми людства?
89. Які мегаризики породжені науково-технічним прогресом?
90. Які головні ідеї гуманістичного маніфесту А. Печеї?
91. Чому ідея сталого розвитку визнана стратегією сучасної глобалізації?
92. Які імперативи становлять суть концепції сталого розвитку?
93. Охарактеризуйте глобальні сценарії сталого розвитку.

10. Методи навчання

Освоєння навчальної дисципліни “Філософія” здійснюється шляхом використання на лекціях та семінарських заняттях таких методів: пошуковий, аналітико-дедуктивний, пояснювально-герменевтичний, структурно-деконструктивний, інтерактивно-рольовий.

11. Методи контролю

Навчальна дисципліна “Філософія” оцінюється за модульно-рейтинговою системою.

Оцінювання відбувається за такими формами контролю:

Поточний контроль, контрольна робота, іспит.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль:

Усна відповідь – 26–50 балів

Самостійна письмова робота (конспект оригінальних праць з філософії) –26–50 балів .

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою

- максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується іспитом, становить за поточну успішність – 50 балів, на іспиті – 50 балів;
- при оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Оцінка ECTS	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		
		Для ікзамену		Для заліку
A	90 – 100	5	Відмінно	Зараховано
B	81-89	4	Дуже добре	
C	71-80		Добре	
D	61-70	3	Задовільно	
E	51-60		Достатньо	
Fx	26-50		<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>	не зараховано <i>з можливістю повторного складання</i>
F	0-25		<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>	не зараховано <i>з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

13. Методичне забезпечення

1. Фюрст М., Тринкс Ю. Філософія. К. : Дух і літера, інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2018. 544 с.
2. Рижак Л. Філософія як рефлексія духу. Навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. 640 с.
3. Рижак Л. Філософія як рефлексія духу. Хрестоматія. Львів: видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. 538 с.
4. Петрушенко В. Л. *Філософія* : Навч. посіб. для студ. вищ. закл. освіти I-IV рівнів акредитації / В. Л. Петрушенко; ред.: В. М. Піча. - К. : Каравела; Л.: Новий світ, 2001. - 448 с.
5. Петрушенко В. Л. Філософія: навч. посібник / В. Л. Петрушенко. – Львів: Новий світ – 2000, 2012. – 647 с.
6. Татаркевич Владислав. Історія філософії. Антична й середньовічна. Т. 1. Львів : Вид-во: Свічадо, 2006. 456 с. – Режим дотупу : <http://arhe.com.ua/product/storja-flosof-t-1/>
7. Програма курсу (електронний варіант).
8. Плани семінарських занять (електронний варіант).

9. Питання до іспиту (електронний варіант).
10. Рейтингова оцінка знань студентів (електронний варіант).

14. Рекомендована література

Базова

Література

1. Адо П'єр. Що таке антична філософія? – К.: Новий Акрополь, 2014. – 428с.
2. Габермас Ю. Постметафізичне мислення. – К.: Дух і літера, 2011. – С. 7-49.
3. Гайдеггер М. Європейський нігілізм. П'ять головних рубрик у думках Ніцше // Хайдеггер М. *Время и бытие: Статьи и выступления.* – М.: Республика, 1993. – С. 63-177.
4. Гантінгтон Самуел. *Захід : унікальність versus універсалізм* // Рижак Л. Філософія як рефлексія духу : хрестоматія. - Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. – С. 498-511.
5. Делез Ж., Гватари Ф. *Что такое философия?* – М., 1998.
6. Ділі Дж. *Основи семіотики* / Пер. з англ. та наук. ред. А. Карася. – Львів, 2000. – 232 с.
7. Карась А. Семіотична перспектива інтерпретації реальності як дійсності / А. Карась // *Філософська думка.* – 2008. – № 5. – С. 16–29.
8. Карась А. Реальність у класичній і некласичній епістемології та її переусвідомлення / А. Карась//*Вісник Львівського національного університету. Філософські науки.* Випуск № 10, 2007. – С. 41-53.
9. Карась А. Цивілізаційний проект розгортання громадянської ідентичності в контексті “утіленого розуму” / А. Карась // *Філософія фінансової цивілізації : зб. наук. пр. ; відп. секретар З. Е. Скринник.* – К. : УБС НБУ, 2015. – С. 70–93.
10. Кемп Пітер. *Переосмислення філософії як сили слова* / Кемп П. // *Вісник ЛНУ. Серія: Філософські науки.* – 2008. - № 11. - С. 7–14.
11. *Предмет і проблематика філософії: Навчальний посібник.* За ред. М. Скринника. – Львів, 2001. – 485 с.
12. *Після філософії: кінець чи трансформація?* / Пер. з англ. — К.: Четверта хвиля, 2000. — 431 с.
13. Рижак Л. В. *Філософія як рефлексія духу. Підручник.* – Львів, 2010.
14. Рижак Л. В. *Філософія як рефлексія духу. Хрестоматія.* – Львів, 2009.
15. Сафонік Л. *Буттєвість сенсу людського життя : монографія* / Л. Сафонік. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 350 с.
16. Слотердайк П. *Критика цинічного розуму* / Пер. з нім. – К.: тандем, 2002. – 544 с.
17. Табачковський Віталій, Михайло Булатов, Назіп Хамітов та ін., *Філософія. Світ людини. Курс лекцій.* – К.: Либідь, 2003.
18. *Після філософії: кінець чи трансформація?* / Пер. з англ. — К.: Четверта хвиля, 2000. — 431 с.

Допоміжна

1. Баумейстер А. Джерела і приховані мотиви фундаментальної онтології / А.Баумейстер // *Sententiae.* – 2012. – № 2 (XXVII). – С.46–59.
2. Браун Л. *Виклики нового століття* // В кн.: *Стан світу 2000.* К.: Інтелсфера, 2000. С. 3-22.
3. Гіденс Е. *Нестримний світ: як глобалізація перетворює наше життя.* К. : Альтерпрес, 2004. 100 с.
4. Гор А. *Земля у рівновазі. Екологія і людський дух.* К. : Інтелсфера, 2001. 393 с.
5. Гордер Юстейн. *Світ Софії. Роман про історію філософії.* Львів : Вид-во: Літопис, 2007. 548 с.
6. Горський В. С. *Історія української філософії: Навчальний посібник.* – К., 2001.
7. Грушевський М. С. *На порозі нової України.* – К., 1991. Донцов Д. *Дух нашої давнини.* – Дрогобич, 1991.
8. Дельоз Ж. *Логика смысла [Текст] / Жиль Дельоз ; [пер. с фр.].* – Фуко М. *Theatrum philosophical : [пер. с фр.].* – М. : “Раритет”, Екатеринбург : “Деловая книга”, 1998. – 480 с.
9. Держко І. З. *Критична онтологія М. Гартмана і сучасна наукова картина світу* / І. З. Держко //

- Вісник Львівського університету. Сер. Філософ. науки. – 2009. – Вип. 12. – С. 36–43.
10. Донцов Д. Дух нашої давнини. – Дрогобич, 1991.
  11. Драгоманов М. Чудацькі думки про українську національну справу // Вибране. – К., 1991.
  12. Карась Анатолій. *Інтерпретація громадянського суспільства в ХХ сторіччі* // Рижак Л. Філософія як рефлексія духу : хрестоматія. - Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. – С. 386-410.
  13. Карась А. Ф. Філософія Олександра Кульчицького // Олександр Кульчицький. Основи філософії і філософічних наук. – Мюнхен-Львів, 1995. – С. 9 – 23.
  14. Липинський В. Листи до братів-хліборобів. – К., 1995. Львівська потєбніана: матеріали наукових читань. – Львів, 1997. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу. – К., 1992.
  15. Кульчицький О. Український персоналізм. – Мюнхен-Париж: УВУ, 1985.–192с.
  16. Левінас Е. Між нами. Дослідження Думки-про-іншого [Текст] / Емануель Левінас ; [пер з фр.] – К.: Дух і літера: Задруга, 1999. – 312 с.
  17. Маланюк Є. Малоросійство / Книга спостережень. Том другий. – Торонто, 1966. – С. 229 – 247.
  18. Платон Діалоги К.: Основи, 1999. 395 с.
  19. Плеснер Х. Ступени органічного и человек. Введение в философскую антропологию // Проблема человека в западной философии. М.: Прогресс, 1988. С. 96–151.
  20. Пашук А. І. Світогляд Івана Франка. Львів, 2007.
  21. Петрушенко В. Л. *Філософія* : Навч. посіб. для студ. вищ. закл. освіти I-IV рівнів акредитації / В. Л. Петрушенко; ред.: В. М. Піча. - К. : Каравела; Л.: Новий світ, 2001. - 448 с.
  22. Петрушенко В. Л. Філософія: навч. посібник / В. Л. Петрушенко. – Львів: Новий світ – 2000, 2012. – 647 с.
  23. П'єр Адо. Покривало Ізиди. Нарис історії ідеї Природи. - Київ, Культурна асоціація "Новий Акрополь" 2016
  24. П'єр Адо. Що таке антична філософія? – К.: Новий Акрополь, 2014. – 428с.
  25. П'єр Адо. Духовные упражнения и античная философия. – М.-СПб.: Коло, 2005. 448с.
  26. Поппер К. Відкрите суспільство та його вороги. К.: Основи, 1994. Т.2. 494 с.
  27. Попович М. Національна ідея і соціальні трансформації в Україні. К., 2005. 328 с.
  28. Поппер К. Логика и рост научного знания. М.: Прогресс, 1983. 604 с.
  29. Потєбня О. Естетика і поетика слова. К.: Мистецтво, 1985. 302 с.
  30. Потєбня О. Мова, національність, денаціоналізація. Нью-Йорк: УВАН США, 1992. 155 с.
  31. Реале Джованні, Антисери Дарио. Западная философия от истоков до наших дней. – Том . Античность. – СПб.: Петрополис, 1997. – 320с.
  32. Рижак Л. В. Філософія як рефлексія духу. Підручник. – Львів, 2010.
  33. Рижак Л. В. Філософія як рефлексія духу. Хрестоматія. – Львів, 2009. 537 с.
  34. Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства : навчально-методичний посібник. Львів: Видавництво Львівського університету ім. І. Франка, 2011. 516 с.
  35. Ружмон Д. де. Європа у грі. Шанс Європи. Відкритий лист до європейців. Львів: [Б.в.], 1998. 272 с.
  36. Сартр Ж.-П. Буття і ніщо. Нарис феноменологічної онтології / Ж.-П. Сартр. – К. : Основи, 2001. – 854 с.
  37. Сафонік Л. Пошук нової онтологічної укоріненості людини у бутті як сенс життя / Лідія Сафонік // Вісник ЛНУ імені Івана Франка. – Випуск, 15. – Львів, 2012. – С.45-52.
  38. Сафонік Л. Деконструкція метафізики як вивільнення буттєвих смислів / Лідія Сафонік // Totallogy-XXI. Постнекласичні дослідження. – К. : ЦГО НАН України. – 2013. – № 29. – С. 156-168.
  39. Стігліц Дж. Глобалізація та її тягар. К.: КМ Академія, 2003. 250 с.
  40. Ортега-і-Гасет Хосе. *Навала мас* // Рижак Л. Філософія як рефлексія духу : хрестоматія. - Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. – С. 357-386.
  41. Татаркевич В. Історія філософії: Антична і середньовічна філософія. К.: Свічадо, 1997. Т.1. 456 с.
  42. Тейяр де Шарден П. Феномен человека. М.: Наука, 1987. 239 с.

43. Тоффлер Е. Третя хвиля. К.: Вид. дім "Всесвіт", 2000. 480 с.
44. Уайтхед А. Процесс и реальность // Избранные работы по философии. М.: Прогресс, 1990. С. 272–303.
45. Уайтхед А. Прошлое, настоящее, будущее // Избранные работы по философии. М.: Прогресс, 1990. С. 190–199.
46. Умберто Еко. Історія європейської цивілізації. Греція. - Харків: Фоліо, 2017 (с. 318-369).
47. Фейрабенд П. Избранные труды по методологии науки. М.: Прогресс. 544 с.
48. Фермеерс Е. Очі панди. Філософське есе про довкілля. Львів: Стрім, 2000. 65 с.
49. Франк С. Философия и религия // На переломе: дискуссии 20-х годов. Философия и мировоззрение. М.: Политиздат, 1990. С. 319–335.
50. Франко І. Поза межами можливого / Франко І. Збір. творів: У 50 т. К.: Наук. думка, 1986. Т.45. С.276–285.
51. Франко І. Що таке поступ? / Франко І. Збір. творів: У 50 т. К.: Наук. думка, 1986. Т.45.
52. Фрейд З. Я и Оно. М.: МПО "МЕТТЭМ", 1990. 56 с.
53. Фрідмен Т. Лексус і оливкове дерево. Львів, 2002. 625 с.
54. Фрідмен Т. Лексус і оливкове дерево. Зрозуміти глобалізацію. Львів: [Б.в], 2002. 624 с.
55. Фромм Э. Бегство от свободы. Человек для себя. Мн.: ООО "Попурри", 2000. 672 с.
56. Фромм Э. Иметь или быть. М.: Прогресс, 1990. 336 с.
57. Фуко М. Що таке автор?// Антологія світової літературно- критичної думки ХХ ст. Львів, 1996. С. 442–457.
58. Фукуяма Ф. Великий крах. Людська природа і відновлення соціального порядку. Львів:Кальварія, 2005.380с.
59. Хайдеггер М. Время и бытие: Статьи и выступления. М.: Республика, 1993. 447 с.
60. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций. М.: ООО "Издательство АСТ", 2003 603 с.
61. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. Мюнхен-Львів, 1994. 175 с.
62. Шлемкевич М. Загублена українська людина. – К., 1992.
63. Шелер М. Положение человека в Космосе // Проблема человека в западной философии. М.: Прогресс, 1988. С. 31–95.
64. Шопенгауэр А. Мир как воля и представление. Мн.: Харвест, 2005. 848 с.
65. Юнг К. Сознательное и бессознательное. СПб.: Университетская книга, 1997. 537 с.
66. Юркевич П. Серце і його значення в духовному житті людина за вченням слова Божого // Історія філософії України. Хрестоматія. К.: Либідь, 1993. С. 341–348.
67. Hartmann N. Byt duchowy: podstawowe okreslenia // Principsa. Krakov, 1998. vol. XXI–XXII. P. 21–57.
68. Hartmann N. Jak w ogole mozliwa jest krytyczna ontologia // Principsa. Krakov, 2000. vol. XXVII–XXVIII. P. 7–63.
69. Lumsden C. J., Wilson E. O. Promethean Fire: Reflections on the Origin of Mind. Cambridge, 1983.
70. Robertson R. Globalization or Glocalization? // Journal of International communication. 1994. P. 33–52.
71. White L. The Science of Culture. N.Y., 1949.
72. White L. The Concept of Cultural Systems. A Key to Understanding Tribes and Nations. N.Y., 1975.
73. Wilson E. O. On Human Nature. Cambridge, 1978.

15. Інформаційні ресурси

1. Програма курсу (електронний варіант).
2. Плани семінарських занять (електронний варіант).
3. Питання до іспиту (електронний варіант).

Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи

“ _____ ” _____ 2018 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Голова Вченої ради
факультету іноземних мов
доц. Сулим В.Т.

30 серпня 2018 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

галузі знань **03 Гуманітарні науки**
спеціальності **035 Філологія**
спеціалізації **035.05 Романські мови та літератури (переклад включно)**
освітньо-професійної програми **Іспанська мова та література**
факультету **іноземних мов**

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг (год.)	Всього аудиторних (год.)	у тому числі (год.):			Самостійна робота (год.)	Контрольні (модульні) роботи (шт.)	Розрахунково-графічні роботи	Курсові проекти (роботи), (шт.)	Залік (сем.)	Екзамен (сем.)
					Лекції	Лабораторні	Практичні						
Денна	II	III	90	32	16		16	58	2				3

Робоча програма навчальної дисципліни для студентів першого курсу за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.05 Романські мови та літератури (переклад включно), факультету іноземних мов.

Робоча програма складена **Сафонік Лідією Миколаївною**, доцентом, доктором філософських наук (вчена ступінь, вчене звання, ім'я та ініціали автора (ів) програми)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії _____

Протокол № ____ від “ ” _____ 2018 р.

Завідувач кафедрою філософії _____ (Карась А.Ф.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ ” _____ 2019 р.

Схвалено Вченою радою філософського факультету за напрямом 0301 – філософія

Протокол № ____ від “ ” _____ 2018 р.

Голова _____ (Рижак Л.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ ” _____ 2018 р.

1. РІВЕНЬ СФОРМОВАНОСТІ ВМІНЬ ТА ЗНАНЬ

Шифр умінь та змістових модулів	Зміст умінь, що забезпечується
ЗМ	<ul style="list-style-type: none"> • працювати з філософською літературою (книгами, словниками та іншими джерелами інформації); • логічно мислити, послідовно та аргументовано розвивати свою думку, відрізнити істотне від другорядного; • застосовувати філософський категоріальний апарат в процесі прийняття рішень та визначенні оптимальних шляхів їх ефективної реалізації;
ЗМ	<ul style="list-style-type: none"> • формулювати на теоретичному рівні світоглядні проблеми та здійснювати пошук шляхів їх розв'язання; • аргументувати свою світоглядну позицію; • чітко висловлювати думки в процесі спілкування і вести коректно полеміку;
ЗМ	<ul style="list-style-type: none"> • критично мислити, переосмислювати особистісні цінності; • аналізувати буттєві проблеми на теоретичному рівні; • застосовувати філософську методологію до розв'язання екзистенційних проблем;
ЗМ	<ul style="list-style-type: none"> • свідомо використовувати гносеологічні моделі у фаховому пізнанні; • свідомо застосовувати філософську методологію інтерпретації у фаховій діяльності;
ЗМ	<ul style="list-style-type: none"> • аналізувати та розуміти значення своєї фахової діяльності для національного відродження України; • бачити перспективи культуро-цивілізаційного поступу України.

2.5. Самостійна робота студента:

(денна форма навчання)

Підготовка до семінарських занять, опрацювання теми та оригінальних текстів до теми, підготовка словника термінів до теми.

2. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ПІДРУЧНИКІВ,
МЕТОДИЧНИХ ТА ДИДАКТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

1. Людмила Рижак. Філософія: підручник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 650 с.
2. Людмила Рижак. Філософія як рефлексія духу. Навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. 640 с.
3. Людмила Рижак. Філософія як рефлексія духу. Хрестоматія. Львів: видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 532 с.
4. Програма курсу (електронний варіант).
5. Плани семінарських занять (електронний варіант).
6. Питання до іспиту (електронний варіант).
7. Рейтингова оцінка знань студентів (електронний варіант).

3. КРИТЕРІЇ УСПІШНОСТІ

Оцінка **“відмінно”** виставляється за повні, систематичні, логічно викладені знання. Студент повинен розуміти суть філософської парадигми кожної історичної епохи, місце в ній конкретних представників філософської думки, коло їх ідей і суть їх внеску в розвиток філософії. Він повинен володіти категоріальним апаратом, навичками логічного доведення, мати власну позицію по суті поставлених питань.

Оцінка **“добре”** передбачає, що, в цілому володіючи матеріалом, студент допускає незначні неточності та окремі помилки, виклад недостатньо систематизований, розуміння суті понять та категорій не завжди чітке.

Оцінка **“задовільно”** виставляється студенту, який має суттєві недоліки у викладі навчального матеріалу, має прогалини у знаннях, потребує навідних питань і не може самостійно побудувати логіку відповіді. Разом з тим оцінка **“задовільно”** передбачає засвоєння вузлових питань, розуміння суті основних проблем курсу.

Оцінка **“незадовільно”** виставляється студенту, який не розуміє суті поставлених питань, не має знань основних проблем та понять курсу філософії, не орієнтується в змістові основних епох розвитку філософської думки.

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

1. Письмові бліц-контрольні роботи на семінарах стосовно знання категоріального апарату теми.
2. Заслуховування та обговорення усних відповідей студентів.
3. Заслуховування та обговорення оригінальних філософських текстів.
4. Написання модульної роботи.
5. Колоквіум із оригінальних текстів.

Автор _____
(підпис)

(Сафонік Л. М.)
(прізвище та ініціали)